

Statsforvalteren i Møre og Romsdal

HØYRING AV FORSLAG TIL SKOGVERN

UTVIDING AV GRÅURA NATURRESERVAT | SUNNDAL KOMMUNE

Høringsfrist 23.06.2021

Framsíde: Gråura, Foto Tom H. Hofton, BioFokus.

Gråura naturreservat - utvidelse

Kommune: Gnr./bnr.:	Oppdal og Sunndal Oppdal: 139/1, 142/1, 143/1, 144/1, 145/6, 145/8, 146/1. Sunndal: 1/1.
Areal: Vegetasjonssone: Vegetasjonsseksjon: Høyde over havet: Verdi:	Oppdal 1565 daa, Sunndal 320 daa. Sørboreal og mellomboreal OC-Overgangsseksjon 220 - 590 m Nasjonal (***)

Nøkkelopplysninger

Område med bekkekløft, boreal lauvskog med urskogspreget ospeskog, annen urskogspreget skog, kalkskog, og rødlistede arter.

Beskrivelse av området

Gråura er en stor og bratt elvekløft som ligger vest i Oppdal kommune, og øst i Sunndal kommune. Utvidelsesområdene består av to delområder som ligger på begge sider av elva Driva, vest for eksisterende Gråura naturreservat. Mesteparten av tilbudsområdet er i Oppdal kommune. Området er kartlagt som naturtype bekkekløft og bergvegg. I særlig de vestlige delene er det mest løvtrær med bjørk som hyppigste treslag, mye osp og innslag av rogn, hegg, selje og gråor. I østlige deler er det mer furu.

Skogstruktur og påvirkning

Mye av skogen i Gråura kan karakteriseres som gammel naturskog. Langs ytterkantene forekommer partier med yngre kulturskog, mens det i bratte, tungt tilgjengelige partier står tilsynelatende lite påvirket skog med urskogspreg. Det er mye gammel løvskog (stedvis ospedominans) med generelt høyt innslag av grov gadd og grove læger i alle nedbrytningsfaser. Mye av skogen kan regnes som kontinuitetsskog, men gamle furustubber vitner om noe uttak av furu.

Faglig beskrivelse og verdi

Tilbudsarealet utgjør deler av et stort område som inneholder noen av de høyeste konsentrasjonene av rødlistearter som er påvist i kløftmiljøer i Norge. Gråura har et stort mangfold av naturtyper, fra tørre, kontinentalt pregede furuskoger, fuktige løvskogstyper, varmekjære almeskoger, til kalkskog. De kanskje største verdiene er likevel knyttet til den gamle boreale lauvskogen, der Gråura har noe av den tilsynelatende minst påvirkede ospeskogen som er kjent fra sørboreal sone i Norge. Et stort antall trua og nær trua arter er påvist i Gråura. En del av disse er påvist i tilbudsområdet. Området vil bidra til oppfylging av flere mangler ved skogvernet, blant annet gammel boreal lauvskog. Dagens reservat er på 2150 dekar. Tilbudsområdet på 1565 dekar vil styrke verdien av Gråura naturreservat. Sammen med eksisterende reservat vurderes området å ha nasjonal til internasjonal verdi.

Formål

I forhold til naturmangfoldloven § 37 om naturreservater, er følgende kriterier mest relevant:

- Inneholder truet, sjelden eller sårbar natur: Bekkekløft og bergvegg med gammel furu- og lauvskog, og et større antall rødlistede arter.
- Representerer en bestemt type natur: Bekkekløft og bergvegg med gammel furu- og lauvskog.

Ut fra dette foreslås følgende formål:

«Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av ei stor elvekløft med stor variasjon i skogtyper og med forekomster av urskogspreget ospeskog og annen urskogspreget skog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange truede, sjeldne og sårbare arter knyttet til mange organismegrupper. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Tekniske inngrep

Det går en ledningstrase fra Riksvei 70 over hele elvekløften til Holberget.

Andre interesser

Det utøves jakt, fiske og annet friluftsliv, både sommer og vinter i området. Det er kartlagt et kraftutbyggingspotensiale på ca. 14 GWh i Driva nær området i Sunndal. En tidligere utbyggingsøknad i Sunndal ble avslått i 2015.

Planstatus

I kommuneplanens arealdel for Oppdal kommune er tilbudsområdet LNFR for tiltak basert på gårdens ressursgrunnlag. Tilsvarende LNF hensynssone landskap og faresone skred og rasfare i Sunndal kommune.

Skogbruksopplysninger

Det mangler skogbruksplandata for området og det er ikke gjennomført MiS registrering, men ut fra beskrivelsene er det endel furu og lauv (osp) i området. Området er svært bratt og har store verneverdier som et eventuelt skogbruk måtte ha ivaretatt. En MiS registrering ville antagelig ha gitt betydelelige nøkkelbiotoper. Kombinert med svært krevende terreng, og en ressurs av begrenset verdi, så framstår området lite drivverdig. Betydningen for skogbruket er liten.

Arrondering

Grensa følger delvis eiendomsgrenser, delvis rette linjer i terrenget, delvis langs vannkanten til elva.

Samlede arealopplysninger (AR5) for arealet i Oppdal:

Høg bonitet	Middels bonitet	Låg bonitet	Totalt produktivt	Annet skogareal	Total skogareal	Totalt areal
0	154	208	362	1114	1476	1565

Samlede arealopplysninger for arealet i Sunndal (AR5):

Høg bonitet	Middels bonitet	Låg bonitet	Totalt produktivt	Annet skogareal	Total skogareal	Totalt areal
9	25	0	34	281	315	318

Biofaglig inventør: Miljøfaglig utredning 2008, Gaarder. BioFokus 2008, Hofton.

Forskrift om vern av Gråura naturreservat, Oppdal kommune, Trøndelag, og Sunndal kommune, Møre og Romsdal

Fastsatt ved kgl.res. DATO med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av ei stor elvekløft med stor variasjon i skogtyper og med forekomster av urskogspreget ospeskog og annen urskogspreget skog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange truede, sjeldne og sårbare arter knyttet til mange organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Oppdal kommune: 136/1, 137/1, 139/1, 142/1, 143/1, 144/1, 145/6, 145/8, 146/1, 149/1, 150/1, 150/7, 150/8, 151/1, 151/2, 151/4, 167/1. Sunndal kommune: 1/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 4035 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet dato. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Oppdal kommune, Sunndal kommune, hos Statsforvalteren i Trøndelag, Statsforvalteren i Møre og Romsdal, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet, samt bruk av opparbeidet bål plass. Tørr gran og furu skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.
- k) Nødvendig fjerning av trær og annen vegetasjon som har falt i elva, av hensyn til fiske.
- l) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- m) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med lett terrengkjøretøy langs gamle ferdselsveier.
- d) Bruk av lett terrengkjøretøy langs eksisterende ferdselsveier i jordbruksnæring.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort på eksisterende ferdselsveier med annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy eller lett terrengkjøretøy som nevnt i § 6 annet ledd c.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Bruk av reservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- h) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.

- i) Utsetting av nye sittegrupper langs eksisterende ferdselsveier.
- j) Restaurering av gammel ferdselsvei fra Tilset til riksvei 70 til original stand.
- k) Gjennomføring og vedlikehold av sikringstiltak av de gamle prøvedriftene for kobber, og motorisert ferdsel i den forbindelse.
- l) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under 4.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- n) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e, f og j og § 7 c, f, h, i og j.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 14. desember 2018 nr. 1965 om vern av Gråura naturreservat, Oppdal kommune, Trøndelag.